

ใช้ราชการอย่างไรกฎหมายจึงคุ้มครอง กรณีศึกษาจากคดีแพ่งและคดีปกครอง

บุญศักดิ์ หาญเทอดสิทธิ์, พ.บ., น.บ.*

บทนำ

การปฏิบัติงานราชการนั้น บางครั้งมีความจำเป็นต้องใช้รถของทางราชการเพื่อให้ภารกิจสำเร็จลุล่วงไปได้ แต่สำหรับโรงพยาบาลนั้นรถพยาบาลฉุกเฉินถูกใช้เสมอในการปฏิบัติงานเพื่อออกไปรับหรือส่งผู้ป่วย ไม่ว่าจะเป็นรถกู้ชีพไปรับผู้ป่วยจากที่เกิดเหตุ หรือรับส่งผู้ป่วยระหว่างโรงพยาบาลนอกจากนี้ยังมียานพาหนะอื่นๆ อีกที่เจ้าหน้าที่ต้องใช้บริการเป็นประจำ ซึ่งถือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่อย่างยิ่งแต่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด เช่น ผู้ที่ขออนุญาตใช้รถหรือผู้ควบคุมรถมีหน้าที่ควบคุมดูแลพนักงานขับรถให้ปฏิบัติตามกฎจราจร⁽¹⁾ ถ้าเกิดความเสียหายหรือไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร ผู้ควบคุมรถก็ต้องมีส่วนรับผิดชอบด้วย ดังนั้นควรศึกษาตัวอย่างกรณีต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้นเมื่อรถเกิดอุบัติเหตุและก่อให้เกิดความเสียหาย โดยเฉพาะรถพยาบาลฉุกเฉินที่มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้บ่อยเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีดังกล่าวและเพื่อประโยชน์ของทางราชการด้วย ซึ่งในระยะเวลาประมาณห้าปีมานี้มีคดีปกครองที่วินิจฉัยเกี่ยวกับการใช้รถของทางราชการรวมทั้งรถพยาบาลที่ไปก่อให้เกิด

ความเสียหายทั้งต่อภาคเอกชนและรัฐเอง (ชนคนบาดเจ็บ ตาย รถเสียหาย รถหาย เป็นต้น) เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื้อหาของบทความจะศึกษาเฉพาะคดีแพ่งและคดีปกครองเท่านั้น โดยเริ่มจากหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องและตามด้วยคดีตัวอย่างเป็นกรณีๆ ไปเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น ส่วนในคดีอาญาและความผิดทางวินัยนั้นมิได้กล่าวถึงในที่นี้

ละเมิดอย่างไรจึงได้รับความคุ้มครองจากพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539⁽²⁾

โดยปกติการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐนั้นอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายและระเบียบต่างๆ มากมาย ซึ่งรัฐต้องให้ความคุ้มครองเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานโดยให้มีสิทธิและอำนาจบางอย่างเหนือเอกชนเพื่อให้งานราชการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี แต่ขณะเดียวกันรัฐก็ต้องควบคุมเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยเพื่อป้องกันการกระทำที่ก่อความเสียหายแก่รัฐจากการใช้อำนาจหน้าที่ นอกจากกฎหมายอาญาว่าด้วยเรื่องความผิดต่อเจ้าพนักงานซึ่งช่วยควบคุมและคุ้มครองเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่แล้ว ในปัจจุบันยังมีพระราชบัญญัติความ

* กลุ่มงานเวชศาสตร์ฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา จ.นครราชสีมา 30000

รับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ที่ช่วยคุ้มครองทางแพ่งแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้เป็นอย่างดี โดยเจตนารมณ์หลักของกฎหมายฉบับนี้คือ ป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐในความรับผิดชอบจากผลแห่งละเมิดที่เกิดขึ้นโดยความไม่ตั้งใจ หรือความผิดพลาดเพียงเล็กน้อยในการปฏิบัติหน้าที่[†] เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ใช้ดุลพินิจและตัดสินใจ ได้โดยไม่ต้องเกรงกลัวว่าจะต้องรับผิดชอบเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่และการบริหารงานของรัฐ[‡] ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องรับผิดชอบในความเสียหาย ก็ต่อเมื่อได้กระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น[¶]

หลักในการพิจารณาว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจากเจ้าหน้าที่ของรัฐจะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หรือไม่นั้น นอกจากจะพิจารณาว่าเป็นการละเมิดโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่แล้ว ขั้นตอนสำคัญอันดับแรกๆ ที่ต้องพิจารณา คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำไปในหน้าที่หรือไม่ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำความผิดและการกระทำละเมิดนั้นไม่ใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือเป็นการกระทำความผิดโดยเหตุส่วนตัว เจ้าหน้าที่นั้นต้องรับผิดชอบเป็นการเฉพาะตัว หมายความว่าเจ้าหน้าที่ซึ่งกระทำความผิดไม่ว่าจะกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือแค่ประมาทเลินเล่อธรรมดาก็ตาม ย่อมต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดนั้นเป็นการส่วนตัว โดยอยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่ง

และพาณิชย์⁽³⁾ เช่น นาย น. (ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกวิชาชีพ) ได้พาคณะเจ้าหน้าที่ไปรับประทานอาหารหลังจากไปราชการเสร็จแล้วและพารถไปเก็บที่บ้านของนาย ส. ...ต่อมารถหายกรณีดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนกรณีเจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานของรัฐเองและเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทั่วไป เช่น แพทย์พยาบาลผ่าตัดและดูแลรักษาคนไข้[§] หรือ พนักงานขับรถราชการในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ เช่น ขับรถยนต์บรรทุกเก็บขนขยะ หรือไปสำรวจต้นไม้ (ขับรถของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม) ด้วยความประมาทเลินเล่อทำให้รถของราชการเกิดอุบัติเหตุทำให้เอกชนได้รับความเสียหาย ถือว่าเป็นการทำความผิดในการปฏิบัติหน้าที่ทั่วไปของพนักงานขับรถ[¶] เป็นต้น หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดนั้น โดยอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เมื่อเป็นการละเมิดในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้วต้องพิจารณาต่อไปว่าเป็นการจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบและชดเชยค่าสินไหมทดแทน^{¶¶} (หน่วยงานของรัฐไล่เบี้ยจากเจ้าหน้าที่ได้) การกระทำโดยจงใจ คือ การกระทำโดยรู้สำนึกถึงการกระทำว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดก็ตาม ซึ่งมีได้หลายเลยไปถึงกับว่าจะต้องเจาะจงให้เกิดผลเสียอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ⁽³⁾ และมีความหมายกว้างกว่าการกระทำโดย

[†] คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 10/2552

[‡] พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 8 วรรคแรก “ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง”

[§] คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 239/2549

^{**} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 224/2550

[¶] คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลและคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ 1/2545 และ 577/2547 ตามลำดับ

^{¶¶} พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 8 วรรคแรกอ้างแล้ว

เจตนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคสอง^{§§} เช่น นาย ก. รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างของนาย ข. เนื่องจากเข้าใจว่านาย ก. เทสมนตรีซึ่งเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งให้รื้อถอน การกระทำของนาย ก. โดยรู้สำนึกถึงผลเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนจึงเป็นการละเมิดโดยจงใจ แต่ไม่เป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์เนื่องจากนาย ก. ไม่มีเจตนาในการกระทำผิด ดังนั้น การกระทำโดยเจตนาจึงเป็นการกระทำโดยจงใจเสมอแต่การกระทำโดยจงใจอาจไม่ใช่การกระทำโดยเจตนาเสมอไป⁽³⁾ ส่วนการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ^{***} นั้น พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดฯ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ปพพ.) มิได้กำหนดนิยามไว้ชัดเจน จึงต้องเทียบเคียงกับบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง ซึ่งได้แก่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรค 4^{***} ดังนั้น การกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจึงหมายถึง การกระทำโดยมิได้เจตนา แต่เป็นการกระทำซึ่งบุคคลพึงคาดหมายได้ว่าอาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น และหากใช้ความระมัดระวังแม้เพียงเล็กน้อยก็อาจป้องกันมิให้เกิดความเสียหายได้ แต่กลับมิได้ใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นเลย^{†††} ซึ่งจะเห็นว่าการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ^{***} นั้นความหมายจะตรงข้ามกับเหตุสุดวิสัยตามมาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์^{††††} การพิจารณาว่าบุคคลใดประมาทหรือไม่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 นั้นต้องพิจารณาตามวิสัยและพฤติการณ์ของบุคคลในภาวะเช่นเดียวกับ

ผู้กระทำวิสัย หมายถึง สภาพเกี่ยวกับตัวผู้กระทำ เช่น การเป็นเจ้าของที่ชั้นผู้ใหญ่หรือชั้นผู้น้อย เป็นเจ้าหน้าที่ธรรมดา เป็นผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านใดด้านหนึ่ง และหมายรวมถึงระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นั้นด้วย เป็นต้น

พฤติการณ์ หมายถึง เหตุภายนอกหรือปัจจัยแวดล้อมตัวผู้กระทำ ซึ่งอาจมีผลต่อระดับความระมัดระวังและทำให้ใช้ความระมัดระวังของบุคคลแตกต่างกันไป เช่น สภาพที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ จำนวนประชาชนที่เข้ามาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ หรือสภาพของทางเดินรถขณะเกิดเหตุ เป็นต้น ในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้กระทำนั้น ต้องสมมติบุคคลขึ้นเปรียบเทียบ โดยบุคคลที่สมมตินั้นต้องมีสภาพร่างกายถืออย่างเดียวกับผู้กระทำ แต่สภาพทางจิตใจถือในระดับทั่วไปของบุคคลในสภาพร่างกายอย่างเดียวกัน ทั้งบุคคลที่สมมติจะต้องสมมติว่าอยู่ในพฤติการณ์ภายนอกเช่นเดียวกับผู้กระทำด้วยเมื่อเปรียบเทียบกัน ถ้าบุคคลที่สมมติขึ้นจะไม่กระทำโดยขาดความระมัดระวังเหมือนที่ผู้กระทำได้กระทำไปแล้ว ย่อมถือว่าผู้กระทำได้กระทำโดยประมาทเลินเล่อ แต่ถ้านักคิดที่สมมติจะกระทำเช่นเดียวกับที่ผู้กระทำได้กระทำไปแล้ว ย่อมถือไม่ได้ว่าผู้กระทำได้กระทำโดยประมาทเลินเล่อ⁽³⁾ ประการต่อมาที่ต้องพิจารณา คือ การกระทำนั้นเป็นการกระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายหรือไม่ ซึ่งหมายถึงการกระทำที่ไม่มีอำนาจหรือไม่มีสิทธิหรือทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น การทำความผิดตามประมวล

§§ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคสอง การกระทำโดยเจตนาได้แก่ กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและในขณะเดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น

*** ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคสี่ กระทำโดยประมาทได้แก่กระทำความผิดมิใช่โดยเจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

††† คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 10/2552 อ้างแล้ว

†††† ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 8 คำว่า “เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น

กฎหมายอาญาหรือกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอื่นๆ หรือ การกระทำความผิดต่อกฎหมายแพ่งหรือกฎหมายอื่น รวมถึงการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร และรวมถึงการใช้สิทธิซึ่งก่อความเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้นด้วย^{§§§} เพราะถือเป็นการละเมิดอย่างหนึ่ง⁽³⁾ ประการสุดท้ายที่ต้องพิจารณา คือ การกระทำนั้นต้องก่อให้เกิดความเสียหาย โดยเป็นความเสียหายที่เป็นผลโดยตรงและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการกระทำ เป็นความเสียหายที่แน่นอน ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือความเสียหายต่อสิทธิของบุคคลอื่นซึ่งกฎหมายรับรองคุ้มครอง อาจเป็นความเสียหายที่เป็นตัวเงินหรืออันมิใช่ตัวเงิน หรือเกิดขึ้นแล้วในเวลาปัจจุบันหรือในอนาคตอันจะต้องเกิดขึ้นแน่นอน⁽³⁾

ระเบียบการใช้ราชการ

การจะพิจารณาว่าการใช้รถของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ว่าจะเป็นรถประจำตำแหน่ง รถส่วนบุคคล หรือรถประเภทอื่นไปในงานราชการหรือเป็นการส่วนตัว ต้องยึดถือระเบียบที่เกี่ยวข้อง^(1,4) ซึ่งถ้าเป็นการใช้รถในราชการ และเกิดความเสียหายก็ได้รับความคุ้มครองจากพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ แต่ถ้าเป็นการใช้เพื่อการส่วนตัวแล้วก็ต้องพิจารณาตามหลักกฎหมายแพ่งทั่วไป(ปพพ.) ซึ่งถ้ามีผู้ร่วมเดินทางไปหลายคน ผู้ที่มีอาวุโสที่สุดในการเดินทางมีหน้าที่เป็นผู้ควบคุมรถและดูแลให้พนักงานขับรถปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วย

การจราจรหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด⁽¹⁾

ศาลปกครองเกี่ยวข้องอย่างไร

ศาลปกครองจะมีเขตอำนาจพิจารณาเฉพาะคดีปกครองเท่านั้น ดังนั้น คดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครองได้จึงต้องเป็นคดีที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือจากกฎคำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินควรหรือ คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง⁽⁵⁾ เป็นต้น ส่วนคดีละเมิดที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลยุติธรรม คือ การละเมิดที่มีสาเหตุเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่แต่มิใช่เป็นการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจตามกฎหมาย และมีใช่การปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินควร เป็นต้น ดังนั้น จะเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่โดยปกติทั่วไป เช่น แพทย์ พยาบาลผ่าตัดรักษาและดูแลคนไข้ หรือพนักงานขับรถราชการไปสำรวจต้นไม้แล้วเกิดความเสียหายขึ้น จึงเป็นคดีละเมิดที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลยุติธรรม ซึ่งถ้าผู้เสียหายไม่ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม อาจยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนก็ได้**** (ใช้ได้ทั้งคดีปกครองและคดีแพ่งธรรมดา) อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะถูกฟ้องคดีที่ศาลใดก็ย่อมได้รับความคุ้มครองจากพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ^{¶¶¶} แต่ถ้า

§§§ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 421 การใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้น ท่านว่าเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย

**** พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 11 ในกรณีที่ผู้เสียหายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบตามมาตรา 5 ผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนก็ได้

¶¶¶ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 5 วรรคแรก “หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้”

***** คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1111/2535

อย่างกะทันหันนั้น ผู้ฟ้องคดีอาจใช้ความระมัดระวังแม้เพียงเล็กน้อยอย่างไรก็อาจป้องกันมิให้รถยนต์ที่ผู้ฟ้องคดีขับเกิดความเสียหายได้ แต่ผู้ฟ้องคดีกลับมิได้ใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นเลย การอ้างว่าผู้ฟ้องคดีขับรถมาด้วยความเร็วว่าที่แจ้งเพียงประการเดียว ยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าเป็นสาเหตุให้เกิดการละเมิดในครั้งนี้ เพราะข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า มีรถบรรทุกกระบะแข่งรถยนต์บรรทุกสิบล้อเข้ามาในช่องทางเดินรถยนต์ของผู้ฟ้องคดีในระยะกระชั้นชิดด้วย ดังนั้น ข้อเท็จจริงจึงยังไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีขับรถยนต์ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง^{TTTT}

กรณีที่ 4 ข้อเท็จจริงในคดีรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีซึ่งรับราชการทหารตำแหน่งพลขับรถ สังกัดหมวดรถยนต์บรรทุกกองทัพอากาศ ได้รับคำสั่งให้ขับรถยนต์บรรทุกขนาดใหญ่เพื่อรับส่งเจ้าหน้าที่สรรพากรไปซ่อมยุทโธปกรณ์จากฐานทัพเรือสัตหีบไปปฏิบัติราชการที่ฐานทัพเรือสงขลา โดยมีพันจ่าเอก ท. เป็นพลขับ ส่วนผู้ฟ้องคดีทำหน้าที่ผู้ช่วยพลขับและในเวลากลางคืนของวันเกิดเหตุซึ่งผู้ฟ้องคดีทำหน้าที่พลขับ มีฝนตกพริ้ว ๆ ตลอดทาง ถนนเปียก บริเวณที่เกิดเหตุไม่มีแสงสว่าง ผู้ฟ้องคดีขับรถอยู่ในช่องทางเดินรถด้านซ้าย มีรถยนต์บรรทุกขนาดใหญ่จอดอยู่ไหล่ทางด้านซ้ายและมีรถจักรยานยนต์วิ่งสวนมาบนไหล่ทางในช่องทางเดินรถทางด้านซ้ายและขับตัดหน้ารถยนต์ที่ผู้ฟ้องคดีขับมาในช่องทางเดินรถด้านขวาอย่างกระชั้นชิด ผู้ฟ้องคดีจึงเหยียบห้ามล้อและหักหลบรถจักรยานยนต์ไปทางซ้าย ทำให้รถยนต์ที่ผู้ฟ้องคดีขับมาไถลลื่นไปเฉี่ยวชนท้ายรถยนต์บรรทุกที่จอดอยู่และเสียการทรงตัวพลิกคว่ำตกลงไปข้างทาง ทำให้ผู้ที่โดยสารมากับรถยนต์คันดังกล่าวบาดเจ็บและรถยนต์ของทางราชการได้รับความเสียหาย...เมื่อพิจารณาจากสภาพแวดล้อมในช่วงเวลา

การเกิดอุบัติเหตุอันเป็นเวลากลางคืน มีฝนตกถนนเปียก และไม่มีแสงสว่าง ประกอบกับมีผู้ขับจักรยานยนต์วิ่งสวนทางบนไหล่ทางแล้วขับตัดหน้าในระยะกระชั้นชิด การที่ผู้ฟ้องคดีเหยียบห้ามล้อและหักหลบรถจักรยานยนต์เป็นเหตุให้เฉี่ยวชนกับรถยนต์บรรทุกคันที่จอดอยู่ จึงเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อที่ปราศจากความระมัดระวังที่บุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ แต่การที่มีรถจักรยานยนต์วิ่งสวนมาบนไหล่ทางและขับตัดหน้ารถยนต์ที่ผู้ฟ้องคดีขับสวนมาในระยะกระชั้นชิด ย่อมอยู่ในวิสัยและพฤติการณ์ที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องใช้ความระมัดระวังเฉกเช่นคนขับรถที่ดีในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยการห้ามล้อให้รถหยุดหรือช้าลงเพื่อลดความรุนแรงลงหรือให้พ้นจากอุบัติเหตุ การที่ผู้ฟ้องคดีห้ามล้อและหักหลบรถจักรยานยนต์ที่มีบุคคลภายนอกขับขี้นช่องทางเดินรถและตัดหน้ารถยนต์คันที่ผู้ฟ้องคดีขับอย่างกะทันหันเป็นเหตุการณ์ตามปกติที่ผู้ขับรถยนต์ที่ดีพึงต้องกระทำ ฉะนั้น จึงรับฟังไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้กระทำการโดยประมาทเลินเล่อที่เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานที่บุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ อันจะถือเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ^{TTTT}

จะเห็นว่าการขับขี้นฝ่าฝืนเครื่องหมายหรือสัญญาณไฟจราจรนั้นเป็นการประมาทเลินเล่อธรรมดาถ้าได้ใช้ความระมัดระวังในการขับขี้นประกอบด้วยและการขับขี้นที่ผู้อื่นมีส่วนร่วมในความประมาทด้วย(ดังกรณีที่ 3) ผู้ขับขี้นก็ต้องใช้ความระมัดระวังด้วยเช่นกันตามพฤติการณ์ขณะนั้น (สภาพอากาศ ถนน เวลา เป็นต้น) ส่วนในกรณีที่ 4 ลักษณะเหตุการณ์คล้ายคลึงกับเหตุการณ์ในกรณีที่ 3 ที่มีผู้ขับขี้นเข้ามาในทางของผู้ที่ถูกเรียกให้ชดเชยค่าเสียหาย

^{TTTT} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.10/2552 อ้างแล้ว

^{TTTT} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 716/2554

หายศาลวินิจฉัยแต่เพียงว่า *ไม่เป็นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง* ซึ่งไม่ได้วินิจฉัยโดยตรงว่าประมาทเลินเล่อ (ธรรมดา) หรือไม่ อย่างไรก็ตาม การขับรถเร็วกว่าที่กฎหมายกำหนด หรือไม่เหมาะสมกับเวลา สถานที่ และพฤติการณ์อื่น ๆ ขณะขับรถนั้น ศาลฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้ว่าเป็นการกระทำโดยประมาท^{§§§§§} นอกจากนี้ ถ้ากรณีทั้งนี้เป็นการขับขีในขณะอยู่นอกหน้าที่ราชการ แม้เป็นรตราการ ผู้กระทำก็ต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพราะถือเป็นการกระทำประมาทเลินเล่อ

ขับขีอย่างไรถือว่า “ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง”

กรณีที่ 1... จากคำเบิกความของโจทก์ได้ความว่า ก่อนเกิดเหตุ โจทก์ขับรถจักรยานยนต์ไปตามถนนเทพารักษ์ จากอำเภอตำบองมุ่งหน้าไปทางอำเภอบางพลี เมื่อเลยสี่แยกเทพารักษ์ไปแล้ว โจทก์ขับรถจักรยานยนต์ชิดซ้ายตรงไปเรื่อย ๆ บริเวณนั้นมีเกาะกลางถนนและมีช่องเดินรถด้านละ 2 ช่อง ครั้นโจทก์ขับรถจักรยานยนต์มาถึงทางเบี่ยงจะเข้าทางร่วม ซึ่งเป็นบริเวณสิ้นสุดเกาะกลางถนน จำเลยขับรถตามหลังมาและแซงรถจักรยานยนต์โจทก์ทางซ้ายขึ้นไปแล้วเลี้ยวขวาตัดหน้ารถจักรยานยนต์โจทก์ โดยไม่ให้สัญญาณ เป็นเหตุให้รถชนกันขึ้น เห็นว่าคำเบิกความของโจทก์ดังกล่าวขัดต่อเหตุผล เพราะถ้าโจทก์ขับรถจักรยานยนต์ชิดซ้ายของช่องเดินรถแล้ว จำเลยขับรถแซงรถจักรยานยนต์ของโจทก์ จำเลยจะต้องแซงขึ้นทางด้านขวา เมื่อจำเลยเลี้ยวรถไปทางด้านขวา รถยนต์จำเลยก็ไม่อาจจะชนรถจักรยานยนต์โจทก์ได้ จากคำเบิกความของ จำเลยได้ความว่า ก่อนเกิดเหตุจำเลยขับรถมาตามถนนศรีนครินทร์จากบางกะปิมุ่งหน้ามาทางจังหวัดสมุทรปราการ เพิ่งมาถึงสี่แยก

เทพารักษ์ จำเลยเลี้ยวซ้ายมุ่งหน้าไปทางอำเภอบางพลี เพื่อจะกลับรถตรงบริเวณสิ้นสุดเกาะกลางถนน ครั้นมาถึงที่เกิดเหตุ ซึ่งเป็นบริเวณสิ้นสุดเกาะกลางถนน จำเลยก็เลี้ยวขวากลับรถ และเมื่อรถเลี้ยวเลยหัวเกาะกลางถนนไปแล้ว มีโจทก์ขับรถจักรยานยนต์ซ้อนช่องเดินรถมาชนรถยนต์จำเลยที่ประตูด้านขวา รถยนต์จำเลยเสียหลักแล่นขึ้นไปอยู่บนไหล่ถนนด้านซ้าย คำเบิกความของจำเลยดังกล่าว พิจารณาแล้วเห็นว่าถ้าขับรถมุ่งหน้าจากสี่แยกเทพารักษ์ไปทางอำเภอบางพลี จุดที่รถชนกันน่าจะอยู่ในช่องเดินรถด้านขวาตรงบริเวณสิ้นสุดเกาะกลางถนน รถยนต์จำเลยถูกชนตรงประตูขวาบริเวณที่นั่งคนขับเมื่อรถยนต์จำเลยเลี้ยวขวากลับมาจึงถูกชนในบริเวณช่องเดินรถด้านขวา ตามที่จำเลยเบิกความ ดังนั้น หากโจทก์ไม่ขับรถจักรยานยนต์ซ้อนช่องเดินรถเข้าไปชนรถยนต์จำเลยแล้ว รถทั้งสองคันก็ไม่อาจชนกันตรงบริเวณที่เกิดเหตุได้ และเมื่อพิจารณาสภาพรถทั้งสองคัน หลังจากชนกันตามภาพถ่ายหมายเลข จ.7 และ จ.12 แล้ว ปรากฏว่ารถจักรยานยนต์โจทก์พังยับเยิน ส่วนรถยนต์จำเลยประตูบุบยุบเข้าไปด้านใน กระงกหน้าแตกหมด แสดงว่าโจทก์ขับรถซ้อนช่องเดินรถเข้าไปด้วยความเร็วสูงเพื่อให้รถจักรยานยนต์ของตนเข้าไปอยู่ในช่องเดินรถด้านซ้ายจึงเป็นเหตุให้รถทั้งสองคันชนกันขึ้น และเหตุดังกล่าวเกิดจากการขับรถด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของโจทก์ หาใช่เกิดจากความประมาทเลินเล่อของจำเลยไม่^{*****}

กรณีที่ 2 การที่จำเลยขับรถด้วยความเร็วสูงบนถนนที่ลื่นเพราะผิวจราจรเปียกและมีเศษดินตกอยู่ทั่วไปแล้วแซงรถยนต์คันอื่นแล้วเข้าไปในช่องเดินรถสวนชนรถที่แล่นสวนทางมา ถือได้ว่าเป็นการขับรถด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง^{TTTTT}

§§§§§ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 940/2496, 974/2496, 619/2510, 3183/2524

***** คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1070/2539

TTTTT คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5296/2540

จะเห็นว่าการขับขี้นำเข้าไปในช่องเดินรถอื่นอัน ผิดกฎจราจรนั้น ถือว่าเป็นอันตรายและนำหาวาดเสีย อย่างยิ่ง ดังนั้น ศาลจึงพิพากษาว่าเป็นประมาทเล็กน้อย อย่างร้ายแรง

ขับอย่างไรถือว่า “ไม่ประมาท”

กรณีที่ 1 ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าขณะที่นาย อ. ขับรถยนต์บรรทุกมาตามถนนตามปกติได้มีผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ไม่เปิดไฟออกจากซอยด้านซ้ายมือตัดหน้ารถยนต์บรรทุกโดยกระชั้นชิด นาย อ. จึงหักหลบเป็นเหตุให้ชนกับรถยนต์ที่โจทก์ขับสวนทางมาศาลฎีกาเห็นว่าตามข้อเท็จจริงที่ได้ความถี่ไม่ได้นาย อ. ขับรถด้วยความประมาทเพราะการที่บุคคลขับรถยนต์บนท้องถนนตามปกติและมีผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ตัดหน้าในระยะกระชั้นชิดเช่นนั้นย่อมจะต้องหักหลบหรือปฏิบัติเช่นเดียวกับนาย อ. และย่อมไม่มีโอกาสที่ทันได้คิดหรือตัดสินใจว่าจะหักหลบไปทางซ้ายหรือทางขวาดังนั้น เหตุที่เกิดขึ้นมิใช่เพราะความประมาทของนาย อ. ⁺⁺⁺⁺

กรณีที่ 2 ระหว่างที่ผู้ฟ้องคดีขับรถยนต์ประจำตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด พ. หมายเลขทะเบียน ภขxxxx กรุงเทพมหานคร โดยใช้เส้นทางหลวงพิเศษกรุงเทพ-ชลบุรี (มอเตอร์เวย์) ในอัตราความเร็ว 100 กม./ชม. ขณะที่รถยนต์วิ่งจากจุดพักรถของเส้นทางเดินรถด้านขวา มีรถยนต์กระบะวิ่งตามหลัง ส่วนช่องทางเดินรถด้านซ้ายมีรถยนต์บรรทุกสิบล้อและรถยนต์คันอื่นวิ่งอยู่ ปรากฏว่ารถยนต์คันที่ผู้ฟ้องคดีขับมีอาการแคว่งคล้ายปะทะกระแสดมที่รุนแรงเสียการทรงตัวผู้ฟ้องคดีคิดว่ารถยนต์แตกจึงถอนเท้าออกจากคันเร่งโดยไม่ได้แตะเบรก เพราะกลัวรถจะพลิกคว่ำไปชนกับรถยนต์คันอื่นเพียงแต่ประคองพวงมาลัยรักษาการทรงตัวของรถยนต์ให้อยู่ในช่องทางเดิม แต่ไม่สามารถใช้พวงมาลัยบังคับทิศทางของรถยนต์ให้เลี้ยว

ไปตามปกติได้ สภาพรถยนต์สายไปมาจะชนกับรถยนต์คันอื่นซึ่งอยู่ด้านซ้ายจนถึงทางโค้งขวาซึ่งเป็นสะพานระดับเดียวกับพื้นถนน รถยนต์ได้วิ่งตรงไปจะชนกับรถยนต์ที่กำลังขับเข้าโค้ง จึงได้หักพวงมาลัยทางขวาเพื่อหลีกเลี่ยงการชน แต่รถไม่กลับคืนทางขวา จึงได้หักพวงมาลัยหมด รถยนต์เสียหลักออกไปทางด้านขวาจะตกลงไปในร่องกลางถนน ผู้ฟ้องคดีหักพวงมาลัยกลับทางซ้ายอีกครั้งหนึ่งทำให้รถยนต์เสียการทรงตัวชนกับเหล็กกั้นราวสะพานพลิกคว่ำพุ่งตกลงไปในคลองใต้สะพานอีกฝั่งหนึ่ง เมื่อพิจารณาประกอบกับบันทึกถ้อยคำของนาย ส. ซึ่งให้ถ้อยคำในชั้นสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดว่า ขณะที่ตนขับรถยนต์อยู่ในช่องทางขวาสุดด้วยความเร็วประมาณ 90 กม./ชม. เห็นรถของผู้ฟ้องคดีแล่นอยู่ด้านหน้าประมาณ 5 เมตร ในช่องเดินรถเดียวกันสายไปมาลักษณะคล้ายงูเลื้อย จากนั้นได้เสียหลักไปชนเหล็กกั้นราวสะพานพลิกคว่ำตกลงไปด้านข้างสะพาน และบันทึกถ้อยคำของ พ.ต.ท. อ. พยานผู้เชี่ยวชาญให้ถ้อยคำต่อหน้าคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดประกอบกับรายงานการตรวจพิสูจน์ร่องรอยการเกี่ยวชนว่า หนวดกึ่งสำหรับตั้งมุมล้อที่หลุดออกปลายหนวดกึ่งด้านที่ยึดติดกับแกนมุมล้อมีคราบสนิมจับอยู่รอบรอยฉีกขาด และมีลักษณะแตกบิ่นคล้ายร่องรอยที่มีอยู่ก่อนเกิดเหตุ เพราะมีคราบสนิมเกิดขึ้นมาก ส่วนปลายอีกด้านหนึ่งของหนวดกึ่งซึ่งยึดติดกับตัวรถและฉีกขาดไม่หมดมีคราบสนิมอยู่เพียงเล็กน้อยตรงรอยฉีกขาด จึงสันนิษฐานว่าปลายหนวดกึ่งด้านที่มีสนิมจับอยู่รอบรอยฉีกขาดนั้นเกิดจากรอยปริร้าวที่มีอยู่ก่อนแล้ว เพราะหากไม่เกิดรอยปริ เนื้อโลหะด้านในของเหล็กกลวงจะไม่เป็นสนิมและโดยปกติขณะรถยนต์แล่นจะมีแรงกระแทกกระทือนมาถึงหนวดกึ่งที่ยึดล้อยู่ตลอดเวลา หากหนวดกึ่งที่ยึดล้อยุดหรือฉีกขาดจะทำให้มุมองศาล้อเปลี่ยนไป ล้อจะแคว่งทำให้รถเสีย

⁺⁺⁺⁺คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2468/2526

การควบคุมทิศทางได้ แต่ พ.ต.ท. อ. ก็ไม่สามารถยืนยันได้ว่าอุบัติเหตุครั้งนี้เกิดจากความบกพร่องของอุปกรณ์ ส่วนใดส่วนหนึ่งหรือไม่ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีขับรถยนต์ประจำตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด พ. หมายเลขทะเบียน ภษxxxx กรุงเทพมหานคร โดยใช้เส้นทางพิเศษกรุงเทพ-ชลบุรี (มอเตอร์เวย์) ในอัตราความเร็วประมาณ 90-100 กม./ชม. ซึ่งไม่เกินอัตราความเร็ว 120 กม./ชม. สำหรับการใช้เส้นทางหลวงดังกล่าวได้กำหนดไว้ และไม่ปรากฏว่าในวันเกิดเหตุมีสภาพอากาศ ทัศนวิสัย หรือสภาพของถนนที่เป็นอุปสรรคต่อการขับขี่รถยนต์แต่อย่างใด การที่ผู้ฟ้องคดีขับรถยนต์ด้วยความเร็วดังกล่าวจึงเป็นการขับรถด้วยความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจะต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้ฟ้องคดีได้ใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นเพียงพอแล้ว นอกจากนั้นข้อเท็จจริงปรากฏว่าก่อนหน้าที่จะเกิดเหตุในคดีนี้ ผู้ฟ้องคดีได้พบว่ามีอุบัติเหตุของช่วงล่างของรถยนต์ดังกล่าว และได้มีการนำรถยนต์เข้าตรวจเช็คแล้วแต่ไม่ได้รับรายงานว่ารยนต์มีความผิดปกติแต่อย่างใด ประกอบกับผู้ฟ้องคดีมิได้มีหน้าที่ในการรับผิดชอบการซ่อมบำรุงรถยนต์ประจำตำแหน่งดังกล่าวตามข้อ 28 ของระเบียบคณะกรรมการบริหารยุติธรรมว่าด้วยรตราการ พ.ศ. 2544 ผู้ฟ้องคดีจึงยอมเชื่อโดยสุจริตว่ารยนต์ประจำตำแหน่งของผู้ฟ้องคดีอยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้

เป็นปกติแม้ว่ารายงานการตรวจพิสูจน์ร่องรอยการเสียหาย...และรายงานการตรวจสอบความเสียหายรถยนต์ของบริษัท ฮ. ต่างก็ไม่ได้สรุปว่าการเกิดอุบัติเหตุดังกล่าวเกิดจากการบกพร่องของอุปกรณ์ภายในรถยนต์เพียงแต่พบร่องรอยของความบกพร่องในชิ้นส่วนของรถยนต์ดังกล่าวที่มีสนิมจับอยู่โดยรอบและฉีกขาด นอกจากนี้ พ.ต.ท. อ. และบริษัทดังกล่าวก็ไม่ได้ระบุว่าอุบัติเหตุเกิดจากการที่ผู้ฟ้องคดีขับรถโดยประมาทหรือใช้ความเร็วสูงแต่อย่างใดเช่นกัน พฤติการณ์จึงเชื่อได้ว่าอุบัติเหตุดังกล่าวเกิดจากความบกพร่องของชิ้นส่วนรถยนต์อันเป็นเหตุสุดวิสัย มิใช่เกิดจากการจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ฟ้องคดี...จึงไม่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน §§§§§§

จากทั้งสองคดีจะเห็นว่าผู้ขับขี่ได้ใช้ความระมัดระวังตามวิสัยและพฤติการณ์ในการขับขี่ ดังนั้น เหตุที่เกิดขึ้นแม้เกิดความเสียหาย แต่ถือเป็นเหตุสุดวิสัย ผู้กระทำจึงไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายนั้น

รพยาบาลฉุกเฉิน... ระวังชีวิต

โดยปกติรพฉุกเฉินนั้นมีสิทธิพิเศษกว่าผู้ใช้รถใช้ถนนประเภทอื่นๆ¹ แต่มิได้หมายความว่าผู้ขับรถฉุกเฉินจะสามารถขับรถโดยประมาทได้ ซึ่งผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังตามควรแก่กรณีและต้องนึกเสมอว่าจะไม่ทำให้จำนวนคนบาดเจ็บมากขึ้นจากการเกิดอุบัติเหตุโดยรพยาบาลเอง

§§§§§§ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 146/2553

***** ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 8 คำว่า “เหตุสุดวิสัย” อ้างแล้ว

TTTTTT พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 75 ในขณะที่ผู้ขับขี่ขับรถฉุกเฉิน ไปปฏิบัติหน้าที่ผู้ขับขี่มีสิทธิดังนี้

- (1) ใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบใช้เสียงสัญญาณไซเรน หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่อธิบดีกำหนดไว้
- (2) หยุดรถหรือจอดรถ ณ ที่ห้ามจอด
- (3) ขับรถเกินอัตราความเร็วที่กำหนดไว้
- (4) ขับรถผ่านสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรใด ๆ ที่ให้รถหยุด แต่ต้องลดความเร็วของรถให้ช้าลงตามสมควร
- (5) ไม่ต้องปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อบังคับการจราจร เกี่ยวกับช่องเดินรถ ทิศทางของการขับรถหรือการเลี้ยวที่กำหนดไว้ในกฎปฏิบัติตามวรรคหนึ่งผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังตามควรแก่กรณี

กรณีที่ 1 จำเลย (กรมตำรวจ โดย พล.ต.อ.) ขับรถยนต์โดยได้รับอนุญาตให้ใช้สัญญาณไฟแดงกระพริบและแตรไซเรนเพื่อนำคนประสบอุบัติเหตุไปส่งโรงพยาบาลการขับรถโดยใช้สัญญาณดังกล่าวนี้มีได้หมายความว่า จะขับได้เร็วเท่าใดก็ไม่เป็นการละเมิดหากเกิดความเสียหายขึ้นแต่จะต้องขับด้วยความเร็วไม่สูงเกินกว่าที่ควรกระทำในพฤติการณ์เช่นนั้นด้วยจำเลยขับรถมาด้วยความเร็ว 80 กม./ชม. และเมื่อขึ้นสะพานลดลงเหลือ 50 กม./ชม. แต่เหตุที่ชนคนเกิดขึ้นเพราะมีรถบรรทุกสวนมาบนสะพานโดยไม่หยุดและมีเด็กวิ่งข้ามถนนตัดท้ายรถบรรทุกนั้นมาในระยะกระชั้นชิดซึ่งจำเลยไม่สามารถหยุดรถได้ทันจึงต้องหักหลบความเร็วที่จำเลยใช้ในตอนข้ามสะพานไม่มีความเร็วที่เกินสมควรตามเวลาสถานที่ และพฤติการณ์อื่นๆ ในขณะนั้นการกระทำในตอนนี้อาจไม่มีความประมาทเลินเล่อเหตุที่เกิดขึ้นมิใช่เพราะมีรถสวนมาแต่เกิดขึ้นเพราะมีเด็กวิ่งตัดหลังรถบรรทุกนั้นข้ามถนนผ่านหน้ารถจำเลยในระยะใกล้อันเป็นเหตุบังเอิญอันมีอาจคาดหมายได้เกิดขึ้นโดยฉับพลันการที่มีเหตุการณ์ภายนอกเกิดขึ้นโดยฉับพลันเป็นเหตุที่ไม่มีใครป้องกันได้เมื่อจำเลยประสบเหตุการณ์ขึ้นโดยฉับพลันเช่นนั้นได้หักหลบไปไม่ชนเด็กแต่จะหวังให้จำเลยหักรถกลับคืนย่อมเป็นการยากยิ่งที่จะหวังจำเลยได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะที่ประสบเหตุเช่นนั้นเหตุที่เกิดขึ้นจึงเป็นเหตุสุดวิสัยจำเลยไม่ต้องรับผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 437 จำเลยไม่ต้องรับผิดฐานละเมิด

กรณีที่ 2 ผู้ฟ้องคดีขับรถพยาบาลฉุกเฉินไปปฏิบัติหน้าที่จึงมีสิทธิขับรถเกินอัตราความเร็วที่กำหนดไว้ขับรถผ่านสัญญาณจราจรใด ๆ ที่ให้รถหยุดแต่ต้องลดความเร็วของรถให้ช้าลงตามสมควรตามมาตรา 75 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 หรือข้อบังคับการจราจรเกี่ยวกับช่องเดินรถทิศทางของการขับรถหรือการเลี้ยวรถที่กำหนดไว้เมื่อผู้ฟ้องคดีขับรถมาด้วยความเร็วประมาณ 100 กม./ชม. โดยเปิดสัญญาณไฟวับวามและเปิดเสียงสัญญาณไซเรนตลอดทางผู้ขับซึ่งรถคันอื่นจึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 76 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ให้ผู้ขับที่เห็นรถฉุกเฉินในขณะปฏิบัติหน้าที่ใช้ไฟสัญญาณแสงวับวามหรือได้ยินเสียงสัญญาณไซเรนต้องให้รถฉุกเฉินผ่านไปก่อนโดยต้องหยุดรถหรือจอดให้ชิดขอบทางด้านซ้ายโดยเร็วที่สุดและต้องใช้ความระมัดระวังแต่เมื่อผู้ฟ้องคดีขับรถมาถึงที่เกิดเหตุผู้ขับซึ่งรถสามล้อเครื่องได้เลี้ยวขวาเข้าหมู่บ้านโดยไม่ให้สัญญาณอันเป็นการไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรา 76 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวและยังเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 36 ประกอบมาตรา 37 และมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนหรือไฟสัญญาณในการที่จะเลี้ยวรถผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ในการขับรถพยาบาลโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้วแต่อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเกิดจากผู้ขับซึ่งรถสามล้อเครื่องเป็นฝ่ายประมาทเลินเล่อจึงฟังไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจึงไม่ต้องรับผิดใช้ค่าเสียหายตามมาตรา 10 บรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 619/2510 (ก่อนที่มีพรบ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 การฟ้องหน่วยงานราชการในความผิดฐานละเมิดนั้นใช้พพ.มาตรา 437 ถือบุคคลใดครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะอย่างใด ๆ อันเดินด้วยกำลังเครื่องจักร กลบุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแต่ยานพาหนะนั้นเว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการเสียหายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัย หรือเกิดเพราะความผิดของผู้ต้องเสียหายนั้นเองความข้อนี้ให้ใช้บังคับได้ตลอดถึงผู้มิไว้ในครอบครองของตนซึ่งทรัพย์สินอันเป็นของเกิดอันตรายได้โดยสภาพหรือโดยความมุ่งหมายที่จะใช้ หรือ โดยอาการกลไกของทรัพย์สินด้วย)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 152/2554

ใช้ราชการแต่อกนอกเส้นทาง

กรณีที่ 1 นาย น. (ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกวิชาชีพ) พา คณะเจ้าหน้าที่เดินทางกลับจากราชการ โดยเดินทางถึง ศูนย์ฝึกวิชาชีพฯ แล้วถือว่าเป็นการเสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่ การที่นาย น. นัดแนะให้เจ้าหน้าที่ไปร่วมกันรับประทานอาหาร โดยให้นาย ส. ขับรถยนต์ของทางราชการ ไปที่ร้านอาหาร และหลังจากรับประทานอาหารเสร็จ แล้วจึงขับรถยนต์ไปส่งครูสตรีที่ไม่มีพาหนะกลับบ้าน และนำรถยนต์ไปเก็บไว้ที่บ้านของนาย ส. กรณีดังกล่าว ไม่ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่แต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อ ขณะที่รถยนต์ของทางราชการสูญหายไม่ได้เกิดขึ้นใน ขณะที่นาย น. และนาย ส. ปฏิบัติหน้าที่นาย น. และนาย ส. จึงต้องร่วมรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์*****

กรณีที่ 2. ...แม้ นาย ก. จะได้รับอนุญาตให้นำคณะ ครูและเจ้าหน้าที่ไปศึกษาดูงานที่วิทยาลัยอื่น แต่เมื่อ พิจารณารับขั้นตอนการขออนุญาตโดยนาย ก. มีบันทึกลง วันที่ 7 สิงหาคม 2544 ขออนุญาตไปดูงาน ซึ่งเป็นเวลาที่ กระชั้นชิดกับการเดินทางไปศึกษาดูงานวันที่ 10 สิงหาคม 2544 และไม่ปรากฏหลักฐานการจัดเตรียม แผนงานในการศึกษาดูงาน ประกอบกับมีบันทึกประธาน ไปยังสถานที่ที่จะดูงานก่อนวันเดินทางเพียงหนึ่งวัน อีกทั้งไม่ปรากฏว่างานที่นาย ก. รับผิดชอบมีปัญหา อุปสรรคอันจะมีเหตุผลถึงขนาดที่ต้องไปศึกษาดูงานดังกล่าว และเดินทางไปถึงสถานที่ดูงานในช่วงเวลาเย็น และใช้เวลาศึกษาดูงานไม่ถึงชั่วโมง แสดงให้เห็นถึงความผิดปกติในการเดินทางไกลเพื่อไปศึกษาดูงานอย่าง ชัดเจน ประกอบกับเจ้าหน้าที่ซึ่งร่วมเดินทางไปด้วยให้ การว่าการเดินทางไปศึกษาดูงานครั้งนี้มีเจตนาที่แท้จริง คือ ต้องการไปงานศพพร้อมกับได้นำเงินทำบุญพร้อม

ของถวายพระไปด้วย การขออนุญาตใช้รถยนต์จึงมีวัตถุประสงค์ที่แท้จริง คือ ต้องการใช้รถยนต์เพื่อไปงานศพ จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ ราชการ ดังนั้น เมื่อระหว่างเดินทางกลับรถยนต์ได้เกิด อุบัติเหตุเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย นาย ก. จึงต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเสียหายจากการกระทำ ละเมิดเป็นการส่วนตัว ตามมาตรา 10 แห่งพระราช บัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เมื่อ รถยนต์ได้รับความเสียหายเป็นเงินทั้งสิ้น 213,625.50 บาท ผู้ฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ต้องชดเชยค่าเสียหายเต็มตาม จำนวนค่าเสียหายที่แท้จริง คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีให้ ผู้ฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายจึงชอบแล้วTTTTTTT

รถราชการหายหรือเสียหายใครต้องรับผิดชอบ

กรณีที่ 1 คาดเห็นได้ว่าสถานที่เก็บรักษารถยนต์ ไม่มีความปลอดภัย: ถ...ผู้ฟ้องคดี (ผู้ฟ้องคดีคือ พนักงาน ข้าราชการ ซึ่งนำรถยนต์ของทางราชการไปเก็บไว้ที่บ้านแล้ว หาย หน่วยงานของรัฐเรียกให้พนักงานขับรถชดเชยค่าเสียหาย แต่พนักงานขับรถเห็นว่าตนไม่ต้องใช้ค่าเสียหาย จึงฟ้องต่อศาลปกครองให้เพิกถอนคำสั่ง ผู้เขียน) ขออนุญาตนำรถยนต์ของราชการไปเก็บรักษาที่บ้านพักอาศัยเป็นการชั่วคราว โดยให้เหตุผลว่า การจอดรถยนต์ ในบริเวณศาลากลางจังหวัดอาจเกิดการสูญหายเพราะ ศาลากลางจังหวัดมีบริเวณกว้างและมีคนมากยามวิกาล เวร ยามอาจดูแลไม่ทั่วถึง ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้อนุญาต ตามคำขอห้าเดือน ต่อมาปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ฟ้องคดียัง คงนำรถยนต์คันดังกล่าวไปเก็บรักษาที่บ้านพักจนเป็น เหตุให้รถยนต์ถูกคนร้ายลักขโมยไป ประกอบกับนาย พ. พนักงานขับรถยนต์และนาย ท. เจ้าหน้าที่พัสดุให้การ สอดคล้องกันว่า การเก็บรักษารถยนต์ราชการในช่วง

***** คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 239/2549

TTTTTTT คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 15/2555

กลางคืนส่วนใหญ่ผู้ฟ้องคดีจะนำรถยนต์ไปเก็บที่บ้านพัก กรณีนี้จึงไม่ใช่เป็นการนำรถไปเก็บรักษาที่อื่นเป็นการชั่วคราวหรือเป็นครั้งคราว อันเป็นการฝ่าฝืนต่อระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 ประกอบกับสถานที่ที่นำรถไปเก็บรักษาไม่มีรั้วรอบขอบชิด เป็นเส้นทางสาธารณะที่บุคคลทั่วไปสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ ไม่ได้เป็นที่รื้อถอนส่วนตัวและไม่ได้มีการจัดเวรยามรักษาด้วยเหตุดังกล่าวผู้ฟ้องคดีน่าจะได้คาดเห็นความไม่ปลอดภัยในการเก็บรักษารถยนต์ กรณีนี้จึงถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงอันเป็นการกระทำละเมิดที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน

กรณีที่ 2 ผู้ขออนุญาตใช้รถยนต์แบ่งความรับผิดชอบด้วย: ...แม้ผู้ฟ้องคดี (คือผู้ที่ถูกหน่วยงานของรัฐเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหาย โดยมีลักษณะคดีที่ขึ้นสู่ศาลปกครองคล้ายกับกรณีที่ 1 ผู้เขียน) มิได้ใช้หรืออนุญาตให้นาย พ.ขับรถยนต์ไปใช้ส่วนตัว การเกิดอุบัติเหตุและความเสียหายของรถยนต์ของราชการจึงเกิดจากนาย พ. โดยตรง แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขออนุญาตใช้รถยนต์และขออนุญาตนำรถยนต์ของราชการมาเก็บรักษาไว้ที่บ้านพัก ผู้ฟ้องคดีก็ต้องรับผิดชอบควบคุมดูแลการเก็บรักษารถยนต์ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ เมื่อทราบว่านาย พ. ไม่นำรถยนต์มาเก็บรักษาไว้ที่บ้านพักในเวลากลางคืน แต่ก็มิได้ติดตามรถยนต์ตามสมควร แม้จะอ้างว่าได้ใช้ความพยายามติดตามโดยการโทรศัพท์ฝากข้อความไปยังเพจเจอร์ของนาย พ. แล้วแต่ไม่ได้รับการติดต่อกลับ ก็จะต้องใช้ความพยายามชวนชวนติดตามว่า นาย พ. นำรถยนต์ไปใช้ที่ใด โดยสอบถามจากบุคคลที่ใกล้ชิด หรือบุคคลที่นาย พ. อาศัยอยู่ด้วย หรือแม้ว่าในระหว่างนั้นมีฝนตกหนักและน้ำท่วมไม่สามารถนำรถยนต์ออกไปได้ก็ตาม ก็สามารถโทรศัพท์ในการ

แจ้งเหตุต่อผู้ที่เกี่ยวข้องให้ทราบได้ แต่ผู้ฟ้องคดีกลับอ้างว่าตนมีอาการอ่อนเพลียและรับประทานยาทำให้เกิดอาการง่วงนอนและเข้านอนพักผ่อน โดยมีได้เอาใจใส่ในการติดตามรถยนต์กลับคืนมาให้เพียงพอตามวิสัยและพฤติการณ์ที่ผู้ควบคุมดูแลรถยนต์พึงกระทำ และมีได้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบจนเป็นเหตุให้นาย พ. นำรถยนต์ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวจนประสบอุบัติเหตุในเวลาต่อมา ถือว่าความเสียหายส่วนหนึ่งเกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้ฟ้องคดีในการควบคุมดูแลรถยนต์ของทางราชการผู้ฟ้องคดีจึงต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการด้วย คำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการในอัตราร้อยละ 50 ของจำนวนค่าเสียหายจึงชอบด้วยกฎหมาย

กรณีที่ 3 คนร้ายโจรกรรมรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งจอดไว้ในบริเวณที่ทำการของ อบต. ไป..ผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมให้การรับสารภาพว่ามีการเตรียมการแบ่งหน้าที่กันทำ รถยนต์จอดอยู่บริเวณข้างโรงจอดรถภายในที่ทำการ มีการปิดล็อกประตูรถยนต์และประตูรั้ว การที่รถยนต์สูญหายเกิดจากคนร้ายจำนวน 6 คน ได้โจรกรรมรถยนต์โดยใช้ไขควงปากแบนถอดกระจกด้านหลังคนขับปลดล็อกประตูรถยนต์และพวงมาลัย และใช้ไขควงขนาดใหญ่จัดประตูรั้วทางเข้าออกช่องที่ทำการ อบต. และทำการต่อสายไฟตรงขั้วรถออกไปขายประเทศเพื่อนบ้าน โดยลักษณะการกระทำของคนร้ายได้ร่วมกันเป็นแก๊งลักรถยนต์ มีการแบ่งหน้าที่กันทำ มีการเตรียมการเป็นอย่างดีและได้ร่วมกันโจรกรรมรถยนต์มาแล้วหลายคัน จึงรับฟังได้ว่าผู้ต้องหาซึ่งมีจำนวนมากมีความเชี่ยวชาญในการโจรกรรมรถยนต์ มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า แม้ว่าในคืนเกิดเหตุผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรยามจะนอนอยู่ภายในที่ทำการ อบต. ก็เป็นการยากที่จะป้องกันมิให้รถยนต์ถูกโจรกรรมไป

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 362/2549

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 549/2551

เนื่องจากในสถานะเช่นนั้นกลุ่มผู้ต้องหาสามารถจะทำร้ายผู้ที่ขัดขวางการโจรกรรมได้ตลอดเวลา ดังนั้น หากผู้ฟ้องคดีจะอยู่เวรในคืนเกิดเหตุก็ไม่อาจยืนยันได้แน่ชัดว่าจะสามารถป้องกันไม่ให้มีการโจรกรรมรถยนต์ไปได้ และพยานหลักฐานยังรับฟังไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีโต้แย้ง และแม้ว่าจะจ่อรถยนต์ไว้ในสถานที่จ่อรถยนต์ แต่เมื่อพิจารณาถึงพฤติการณ์ของผู้ต้องหาที่ทำการโจรกรรมรถยนต์ยังรับฟังไม่ได้ว่ารถยนต์จะไม่ถูกโจรกรรมโดยเด็ดขาด จึงยังรับฟังไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีกระทำการด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นผลให้รถยนต์ของ อบต. ถูกโจรกรรมผู้ฟ้องคดี จึงไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายใหม่ทดแทนแก่ อบต. ตามมาตรา 10 ประกอบมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 *****

ไปราชการแต่ใช้รถส่วนตัว

การเดินทางไปราชการโดยใช้รถส่วนตัวนั้นต้องทำตามระเบียบการใช้จ่ายพาหนะส่วนตัวไปราชการ ซึ่งผู้เดินทางจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา (อธิบดีขึ้นไปหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า สำหรับราชการบริหารส่วนกลาง, หัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดซึ่งเป็นผู้เบิกเงินสำหรับราชการบริหารส่วนภูมิภาค) และจะมีสิทธิเบิกเงินชดเชยเป็นค่าพาหนะในลักษณะเหมาจ่ายให้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับเป็นค่าพาหนะส่วนตัว เช่น รถยนต์ส่วนบุคคลเบิกได้กิโลเมตรละ 4 บาทโดยให้คำนวณระยะทางเพื่อเบิกเงินชดเชยตามเส้นทางของกรมทางหลวงในทางสั้นและตรง ซึ่งสามารถเดินทางได้โดยสะดวกและปลอดภัย⁶⁾ ถ้าเกิดอุบัติเหตุหรือความเสียหายขึ้นในเส้นทางที่เดินทางไปราชการ (กรณีนอกเส้นทางนั้นพิจารณาเหมือนกรณีตัวอย่างใช้รถราชการแต่ออกนอกเส้นทาง) กรณีผู้ใช้รถส่วนตัวประมาทธรรมดา

ก็ต้องซ่อมรถเอง (รัฐไม่ซ่อมให้เพราะไม่มีระเบียบกำหนดไว้) แต่ไม่ต้องชดเชยค่าเสียหายให้บุคคลภายนอก ซึ่งแตกต่างจากการใช้รถราชการเพียงว่าถ้าเป็นรถราชการแล้วทางราชการก็ต้องรับภาระในการซ่อมรถราชการนั้น ไม่สามารถไล่เบี้ยแก่เจ้าหน้าที่ได้ ส่วนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อร้ายแรงแล้วเจ้าหน้าที่ผู้นั้นก็ต้องซ่อมหรือชดเชยค่าเสียหายทุกกรณีไม่ว่าจะใช้รถราชการหรือรถส่วนตัว และต้องชดเชยค่าเสียหายต่อบุคคลภายนอกด้วย

สรุป

การใช้รถราชการให้ใช้นั้นเป็นการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่และยังประหยัดค่าใช้จ่ายในกรณีที่ต้องเดินทางไปด้วยกันหลายคน ถ้าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบการใช้รถ กฎจราจร และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดแล้วแม้เกิดความเสียหายเนื่องจากการใช้รถก็ย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งทางแพ่งทางอาญาและทางวินัยด้วย เพราะถือเป็นเหตุสุดวิสัย ในกรณีที่เป็นการประมาทเลินเล่อธรรมดาเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ยังสามารถได้รับความคุ้มครองทางแพ่งจากพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ส่วนความผิดทางอาญาและทางวินัยนั้นต้องรับผิดชอบเฉพาะตัว แต่ถ้าเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงแล้วย่อมไม่ได้รับความคุ้มครองทั้งทางแพ่ง อาญา และวินัย

เอกสารอ้างอิง

1. ระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้การเก็บรักษา การซ่อมบำรุงรถส่วนกลางและรถรับรอง พ.ศ. 2526. (ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2526).
2. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539. ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 113, ตอนที่ 10 ก. (ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2539).

***** คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 455/2554

3. สำนักวิจัยและวิชาการสำนักงานศาลปกครอง. หลักกฎหมายพื้นฐานความรับผิดชอบละเมิดตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาเพรส; 2552.
4. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยรณราชการ พ.ศ. 2523. ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 97, ตอนที่ 103. (ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2523).
5. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 116, ตอนที่ 94ก. (ลงวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2542).
6. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. 2550. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0409.6/ว 265. (ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2550).